

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Mluvnický i literární rozbor uměleckého textu

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0950
Kódování materiálu	VY_32_INOVACE_cjl_mlu16
Označení materiálu	mlu16_pl.pdf
Název školy	Gymnázium Kladno
Autor	Mgr. Pavla Bechnerová
Anotace	Práce s uměleckým textem, zaměřená na větný rozbor i literární charakteristiku textu.
Předmět	Český jazyk a literatura
Tematická oblast	Mluvnice
Téma	Mluvnický i literární rozbor uměleckého textu
Očekávané výstupy	Procvičení, případně písemná práce, soutěž
Klíčová slova	Věta jednoduchá, větné členy, tvarosloví ohebných slovních druhů, slohový útvar, literární kontext
Druh učebního materiálu	Pracovní list
Ročník	Prima osmiletého gymnázia
Cílová skupina	Osmileté studium
Ověřeno	6. 2. 2014, O1
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora	

Metodický pokyn

Zdroje

VERNE, Jules. *Dvacet tisíc mil pod mořem* [online]. [cit. 4.3.2014]. Dostupný na WWW:
<http://ld.johannesville.net/verne-01-dvacet-tisic-mil-pod-morem?page=1>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Verne Jules: Dvacet tisíc mil pod mořem

Kapitola I - Prchající skalisko

Rok 1866 se proslavil podivnou událostí, nevysvětleným a nevysvětlitelným jevem, na který patrně dosud nikdo nezapomněl. Pověsti, jež se rozléty mezi lidem z přístavů a vzrušily i veřejnost daleko ve vnitrozemí, zneklidnily nejvíc námořníky. O záhadný jev se zajímali hlavně obchodníci, loďaři, lodní kapitáni, evropští i američtí rejdari, důstojníci válečného loďstva všech zemí a po nich i vlády různých států na obou pevninách. V poslední době se totiž několik lodí setkalo na moři s „obrovskou věcí“, s dlouhým vřetenovitým tělesem, které někdy světélkovalo a bylo mnohem větší a rychlejší než velryba.

1. Určete počet vět v posledním souvětí uvedeného textu.
2. Ve třetí větě textu vyznačte podmět. Jak ho nazýváme?
a) postupně rozvíjející, b) jednoduchý, c) několikanásobný.
3. Vyhledejte přísudky v posledním souvětí.
4. Od jakých podstatných jmen byla odvozena uvedená přídavná jména a uveďte k nim jednotné číslo:
evropští
američtí

Podobně pracujte s následujícími přídavnými jmény:

kroměřížští
londýnští
drážďanští
černošští
dejičtí

5. Od jakého základového slova vznikla tato slova:
světélkovalo
vnitrozemí
válečného

6. U podtržených slov určete slovní druh (2. sloupeček) a opravte možné chyby u mluvnických kategorií:

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

podivnou		6. pád	číslo jednotné	rod ženský	vz. jarní
pověsti		4. pád	číslo množné	Rod ženský	vz. píseň
vnitrozemí		6. p.	číslo množné	Rod ženský	vz. stavení
důstojníci		4. pád	číslo množné	rod mužský živ.	vz. muž
větší		1. pád	číslo množné	rod mužský než.	vz. jarní
rozlétly		3. osoba	číslo množné	způsob podmiňovací	čas minulý

A nyní trochu literární teorie...

7. Dílo, ze kterého pochází ukázka, je

- a) prozaické, b) básnické, c) dramatické.

8. Text bychom mohli považovat za:

- a) popis , b) charakteristiku, c) vypravování .

9. Jules Verne je považován za zakladatele

- a) fantasy literatury, b) sci-fi literatury, c) hororové literatury.

10. Vzpomněli byste si na nějaké jiné dílo, které napsal?

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Řešení:

Ukázka

VERNE, Jules. *Dvacet tisíc mil pod mořem* [online]. [cit. 4.3.2014]. Dostupný na WWW:

<http://ld.johannesville.net/verne-01-dvacet-tisic-mil-pod-morem?page=1>

- Určete počet vět v posledním souvětí uvedeného textu. **3 věty**
- Ve třetí větě textu vyznačte podmět. Jak ho nazýváme?
a) postupně rozvíjející, b) jednoduchý, c) několikanásobný.
- Vyhledejte přísudky v posledním souvětí. **setkalo, světélkovalo, bylo větší a rychlejší**
- Od jakých podstatných jmen byla odvozena uvedená přídavná jména a uveďte k nim jednotné číslo:
evropští **Evropa evropský**
američtí **Amerika americký**
Podobně pracujte s následujícími přídavnými jmény:
kroměřížští **Kroměříž** **kroměřížský** drážďanští **Drážďany** **drážďanský**
londýnští **Londýn** **londýnský** černošští **černoch** **černošský**
dejvičtí **Dejvice** **dejvický**
- Od jakého základového slova vznikla tato slova:
světélkovalo **světélko**
vnitrozemí **v nitru země (složenina)**
válečného **válka**

- U podtržených slov určete slovní druh (2. sloupeček) a opravte možné chyby u mluvnických kategorií:

podivnou	2.	7. pád	číslo jednotné	rod ženský	vz. mladý
pověsti	1.	1. pád	číslo množné	Rod ženský	vz. kost
vnitrozemí	1.	6. p.	číslo jednotné	Rod střední	vz. stavení
důstojníci	1.	1. pád	číslo množné	rod mužský živ.	vz. pán
větší	2.	1. pád	číslo jednotné	rod střední.	vz. jarní
rozlétly	5.	3. osoba	číslo množné	zp. oznamovací	čas minulý

A nyní trochu literární teorie...

- Dílo, ze kterého pochází ukázka, je **a) prozaické,** b) básnické, c) dramatické.
- Text bychom mohli považovat za: a) popis, b) charakteristiku, c) **vypravování.**
- Jules Verne je považován za zakladatele a) fantasy literatury, **b) sci-fi literatury,** c) hororové literatury.
- Vzpomněli byste si na nějaké jiné dílo, které napsal? **Cesta do středu Země, Cesta kolem světa za 80 dní, Dva roky prázdnin, Vynález zkázy....**